

hmelj

Studijska knjižnica
Na okopih 17
C e l j e

HMEZAD

GLASILO HME LJAR SKE
ZADRUGE z o. j. v ŽALCU

ŽALEC, SEPTEMBER 1946

Leto I.

Štev. 11.

Založna hrana hmeljske rastline

Vsako živo bitje živi od zraka, sončne svetlobe, vode in rudninskih snovi. Zrak je mešanica kisika, vodika, dušika, ogljikove kisline in drugih plinov. Živali vdihavajo zrak in vežejo v pljučih kisik s plinom ogljikom, ki ga pobira kri pri izgorevanju njihove hrane v ogljikovo kislino. Poleg živalstva tvori vsako izgorevanje ta plin, ki ga je vedno dovolj v zraku.

Ogljikovo kislino vdihavajo rastline skozi, za prosto oko nevidne odprtine v listih, reže imenovane, in izdihavajo kisik. Ogljik pa vežejo z vodo v škrob, sladkor in les ter tvorijo s sorazmerno malim dodatkom rudninskih snovi (fosforne kisline, kalija, dušika, apna, železa, magnezija in drugih) razne beljakovinske snovi, ki služijo pri enoletnih rastlinah za založno (rezervno) hrano potomstvu v semenu. Večletne rastline (drevje, grmovje in druge trajnice, med temi hmelj) pa spravljajo, ko so dovršile letno rast in odvrgele plod, redilne snovi za lubje in v korenine, da poženejo na pomlad spet listje, ki skrbi za pretežni del rastlinske hrane iz zraka.

Lep dokaz za to dognanje vidimo v pozimi odžagani veji sadnega drevesa, ki požene na spomlad v gosti, mokri travi pod drevesom ne le listje, temveč celo cvet. Snovi za izgraditev teh delov ni mogla vzeti veja iz zemlje, temveč le iz založne hrane, ki jo je v jeseni naložila v lubju iz zelenih listov, ki so tjakaj odvedli, preden so odpadli, še velik del svojih rudninskih sestavin. Da navedemo primer iz mehničnega sveta. Vsakdo pozna fotografsko stojalo, čigar noge so tako napravljene, da se dajo potisniti vase. Prav tako potegne rastlina v jeseni vase gradnike listja, da jih na pomlad v nekaj dneh spet porine na veje.

Zakaj smo tako podrobno opisali potek rastlinske prehrane? Zato, ker je še vedno mnogo kmetovalcev, ki tega ne vedo, in režejo raznim rastlinam (sončnicam, pesi, koruzi in drugim) listje, češ da se bo bolj odebelil sad, ko mu ne bo jemalo listje živeža iz zemlje. Ves svet pa živi pretežno od zraka, vode in sonca in bi kmetovalec nikoli ne mogel navoziti toliko gnoja na njivo, da bi mu dajale rastline mimo svojega golega obstanka še sad in plod za prehrano ljudi in živali.

Vse to je že od začetka tako in so pred pičlimi sto leti tudi kemiki izločili in natančno pretehtali te snovi. Za hmelj, ki nas sedaj pred vsem zanima, so dognali šele pred petdesetimi leti, da izgine iz listja in vrvi neodrezane hmeljevine od obiranja pa dokler ta ne odmrje po 25 odst. dušika in fosforne kisline ter 34 odst. kalija. Te snovi so našli nakopičene kot založno hrano v hmelj-

skem štoru in njegovih koreninah, kamor jih je rastlina spravila čez zimo za prihodnjo pomlad.

Nekdaj je bila navada, da so zlasti pred dežjem hmeljarji porezali za cele vozove rastlin in jih doma pod streho obirali. Tudi sicer so takoj po obiranju pri smukanju odrezali in zrezali hmeljevino ter jo uporabili delno za krmo, delno za steljo. Nekateri so porezali hmeljevino takoj samo v tistih vrstah, katere so potrebovali za postavitve kopic, pa so iz leta v leto ugotavljali, da so levo in desno od teh porezanih vrst lepše, krepkejše in donosnejše rastline. Ko so pa kopice prestavili v druge vrste, so se za njimi prestavile tudi slabo rodeče rastline. Tako so brez kemije dognali s poizkusom, da se ne sme rezati hmeljevine, dokler je živa.

Pa so šli nekateri v svojih sklepih po napačni poti, kakor da dobiva rastlina živež le iz zemlje, in so zavezovali iz zemlje moleče konce porezanih trt, ki so se solzile, češ, da ne bo moč odtekle. Ti konci trt so pogrnali šope panog kot jasen dokaz, da rastlina hoče še živeti. Tako je trošila rastlina založno hrano po nepotrebnem za rast teh panog. Tudi ta način so hmeljarji opustili in danes režejo hmeljevino eni prej, eni pozneje, vendar pa v splošnem ne pred oktobrom.

Najpravičnejše bi bilo, da bi ostala hmeljevina neodrezana, dokler se povsem ne posuši in listje odpade, saj ima le-to trikrat več dušika, dva in pol krat več kalija in za četrt več fosforne kisline kakor gole trte.

Kvarni vpliv prezgodnjega rezanja trt na množino prihodnjega pridelka je hmeljarjem za praktične izkušnje dobro znan. Imamo pa tudi znanstvene podatke, na podlagi večletnih tozadevnih poizkusov. Pri teh so gledali znanstveniki tudi na to, če se dajo ti, po prezgodnjem odrezanju povzročeni izpadki redilnih snovi nadoknaditi s primerno povečanimi obroki umetnih gnojil.

Štiriletni tozadevni poizkus je pokazal pri 100 rastlinah tele pridelke suhega hmelja, ki so znašali pri neodrezanih trtah z 1 kratnim obrokom gnoja 29,2 kg pri odrezanih trtah z 1 kratnim obrokom gnoja 22,2 kg pri odrezanih trtah z 2 kratnim obrokom gnoja 26,3 kg

Iz tega vidimo jasno dvoje: prvič, da je izpadek na pridelku pri predčasnem odrezanju trt prav znaten, saj znaša kar 70 kg na 1.000 rastlin ali eno tretjino povprečnega pridelka. Na drugi strani pa se je pokazalo, da celo dvojni obrok gnoja ne more povsem nadoknaditi izpadka količine pridelka, da ne govorimo o poslabšani kakovosti raztresenih, lesnatih in bledih kobil. To je povsem razumljivo, ker se nahajajo med rudninskimi hranilnimi

snovmi, ki smo jih odvzeli rastlini, oziroma smo jo prikratili zanje z odrezanjem živih trt, še za hmelj posebno značilne in le njemu lastne beljakovinske in škrobne snovi. Te potujejo zraven v štor in druge podzemne dele rastline, kjer čakajo, kakor smo videli pri pojavu zeleneče in cvetoče odžagane drevesne veje, že po vsem pripravljene, človeško bi rekli prebavljene, da se naglo pretvorijo v šope poganjkov in živi cela rastlina od te založne hrane tja do konca maja. Šele potem začne namreč hmelj jemati redilne snovi iz gnojil v zemlji. Zato ne moremo tudi z dovajanjem umetnih gnojil nuditi rastlini vsega tega o pravem času, ker so umetna gnojila le del hmeljske hrane.

Da je temu tako, nam je letos pokazal poizkus Hmeljarske zadruga s hmeljem, ki je ostal, dodeljen agrarnemu interesentu, predolgo neobdelan, in ga je zadruga v zameno za drugo njivo konec maja, ko je rastlina porabila vso založno hrano za izgradbo panog, obdelala za poizkus. Kljub vsemu intenzivnemu gnojenju je dal ta nasad na 1800 rastlin le 150 kg suhega hmelja, povsem sličnega po kakovosti prvoletniku. S tem je pojasnjeno tudi vprašanje, zakaj daje prvoletnik po kakovosti slabo blago. V sadiki je premalo tistih, že pripravljenih, za hmeljsko rastlino značilnih hranilnih snovi, in nam tudi gnojenje z umetnimi gnojili ne nadoknadi tega nedostatka. Slabotna rastlina ne pripravi dovolj hraniva in

so potem kobule slabe kakovosti, lesnate, z malo količino lupulina.

Prav zato so začeli strokovnjaki zadnja leta priporočati uvedbo tako zvanih sadežnih matičnjakov. Namesto na stalno njivo nasadi hmeljar prvo leto sadike na strnjenem prostoru 50x50 cm ali na 2 in pol ara 1.000 sadik. Te obdelujemo brez vmesnih pridelkov in jih izorjemo v jeseni, ko odmrje hmeljevina ali na pomlad, jim prikrajšamo korenine ter jih nasadimo na stalno mesto. Za posajanje praznih mest starejših nasadov so te sajenice posebno priporočljive, ker se lažje uveljavijo sredi nasadov s svojo obilnejšo množino založne hrane. Nekateri naši hmeljarji postopajo tako, da vsadijo v prvoletnih nasadih še en rezervni sadež med dve rastlini in sicer za dobro ped iz vrste ter te okoreninjenca na pomlad izorjemo ter jih uporabijo za nov nasad, ki da normalnemu drugoletniku po količini in kakovosti približajoči se pridelek.

Iz zgoraj navedenega nam postane jasen izreden pomen založne hrane pri hmelju in bo pač vsak hmeljar uvidel, kako velike važnosti je, da odloži rezanje hmeljevine, dokler ta popolnoma ne odmrje. Založna hrana je posebno važna v sušnih pomladih, kakor sta bili zadnji dve, ko je pomanjkanje vlage v zemlji preprečilo raztopitev in prekrjitev na pomlad raztrošenih umetnih gnojil. **Kdor reže hmeljevino prezgodaj za steljo, nastilja živini s tisočaki.** To resnico naj ima vsak hmeljar vedno pred očmi in bo prav ravnal.

Da bo zelen - ostal

Ugodnemu vremenu in nemalo veliki uvidevnosti naših hmeljarjev za uvaževanje pravočasnih nasvetov z druge se imamo zahvaliti, da smo pridelali izredno težko in tudi v barvi brezhubno zeleno blago. Res so imeli hmeljarji z letošnjim »češpljevem« več dela pri sušenju, ko je bilo treba paziti, da so se nele peclji lomili, temveč, da so bili tudi mesnati strženi, vretenca kobul, dovolj oveli, to se pravi, da so zgubili pretežni delež vode.

Takšne češpljeve kobule zahtevajo tudi po sušenju vso pažnjo in nego, da se ne pokvarijo na kupih in da blago ne izgubi naknadno svoje zelene barve. S skrbnim vsakodnevnim premetavanjem bomo dosegli v dveh, treh tednih, da bo blago godno za potlačenje in oddajo v zadružna skladišča. Vsem hmeljarjem polagamo na srce, da vršijo tudi ta važna dela z ono skrbnostjo, kakor so jo vse leto posvečali hmeljski rastlini.

S pravilnim sušenjem preneha vsaka delavnost živih celic v kobuli, predvsem dihanje. Če smo pa sušili hmelj naglo pri visoki toploti in se ta spet zniža na običajno mero, pa pričnejo kobule spet dihati. To dihanje sicer nima nič skupnega z dihanjem živih celic, temveč ga povzročajo neke presnovne snovi, ki postanejo delovne, ko suhi hmelj odvolgne, to se pravi, da vsrka vlogo iz zraka. Te snovi morejo razkrojiti listno zelenilo in povzročiti porumenenje odnosno porjavenje hmelja na kupu. Zato nikarte ne gnati hmelja pri sušenju. 100 kg hmelja nategne vase do 5 kg vode iz vodnih par v ozračju. S temi parami more hmelj vsrkati tudi druge plinaste snovi kakor na primer amonijak, ki izpareva iz gnojišč in gnojničnih jam. Ti amonijakovi plini delujejo, kakor so pokazali poizkusi, slabo na pridelek na kupu, ker mu jemljejo barvo. Zato moramo paziti, da hmelja ne shranjujemo nad hlevi, v bližini gnojničnih jam ali dušnikov, ki odvajajo iz hleva amonijakalni zrak.

Peronospora in druge rjavenje povzročajoče glivice se s sušenjem ne uničijo, temveč jih vročina samo zadrži v razvoju. Čim hmelj odvolgne, najdejo le-te zlasti v slabo posušenih kupih primerno okolico in ugodne pogoje za nadaljnjo rast. Zlasti pri hmelju iz nepopršenih nasadov se pogosto dogodi, da gre peronospora za njim na pod in tam naknadno pokvari blago, ki smo mu na njivi s predčasnim obiranjem še kolikor toliko oteli zeleno barvo. Tako porumenelemu hmelju se tudi z žveplanjem ne da več pridobiti zelene barve. Prav zato je važno, da se hmeljarji drže opominov k pršenju, ker peronospora streže po barvi hmelja prav do potlačenja v vreče. Zato so zadnje leto začeli po svetu, in nekateri tudi pri nas, pršiti hmelj še tik pred obiranjem, kar bi bilo zlasti v vlažnih letih umestno in splošno priporočljivo. S tem pršenjem namreč ne ostudimo le klic peronospore, temveč tudi raznih drugih glivic, ki povzročajo rjo in plesen.

Znaten vpliv na razkroj listnatega zelenila ima svetloba. Zato moramo varovati hmelj na kupu pred njo, zlasti pa pred neposrednimi sončnimi žarki. Zelo dobro je, da kupa pokrivamo po premetanju s produšnimi plah-tami ali s papirjem, če že ne moremo povsem zatemniti shrambenega prostora.

Čim je hmelj dovolj goden, ga potlačimo v vreče, pri čemer moramo zlasti letos predvsem pri češpljevem blagu paziti, da močno odvolgnjenega blaga ne potlačimo premočno. Povprečna vreča naj ne presega 40 kg. To izvesti ne bo težko umnemu hmeljarju, ki zna dobro brez tehtnice preceniti težo vreče. **Natlačenih vreč ne vlačite čez noč na ledino, niti jih ne shranjujte po kleteh,** kakor so nekaj delali pretkanjenci, da so juda opeharili. S takšnim početjem kvarijo takšni domnevni

pretkanci najprej sebi kakovost hmelja in škodujejo svoji zadržni skupnosti ter s tem posredno spet samemu sebi.

Ne mešaj na skupen kup hmelja z različnih njiv in posebno ne prvoletnika s starim hmeljem in tudi vsakega posebej v lastno korist potlači v vreče.

Vsi vemo, da barva še ni vse pri presoji kakovosti pridelka, toda eno drži: čim bolj zeleno je blago, boljše oceno dobi. Po oceni se pa ravna cena in s tem nagrada za celoletni trud.

Za hmeljarski strokovni naraščaj

Vsaka panoga gospodarstva potrebuje stalne pomladitve, tako tudi hmeljarstvo. Vsa čast in zahvala našim starim voditeljem in pospeševalcem hmeljske kulture, vendar je treba o pravem času misliti in skrbeti za naraščaj. O priliki poseta v Češkoslovaški so predstavniki zadruga dosegli, da so bratje Čehi pripravljeni sprejeti v Hmeljarsko gospodarsko šolo v Žatcu 4 učence iz našega okoliša. Važnosti te ugodne prilike menda ni treba posebej poudarjati, zato pozivamo naše hmeljarje, da prijavijo za to šolo primerne kandidate. Šola traja dve leti in se poučujejo poleg hmeljarstva tudi ostale panoge kmetijstva. Pogoj za sprejem je poleg zdrave telesne konstrukcije dovršena nižja srednja šola. Za primer potrebe bodo deležni ti učenci tudi podpor, tako da je nadarjenim, manj premožnim prosilcem, ki imajo veselje do hmeljarstva, omogočen študij. Sprejemajo se le sinovi kmetov-hmeljarjev.

Prav tako je pripravljena svetovno znana Mestna pivovarna v Žatcu sprejeti v uk dva naša učenca, da se izučita za pivovaritelja. Pogoji za sprejem so kakor gori. Po dokončani praksi bo omogočen nadarjenim obisk strokovne šole za pivovarništvo.

Ker se prične pouk v Hmeljarsko gospodarski šoli že 2. septembra, se naj zanimanci čimprej javijo pismeno Hmeljarski zadrugi v Žalcu.

Svetovne zaloge hmelja

Cst = carinski stot = 50 kg

Češkoslovaška: 10.000 cst, od tega 6.000 clt letnika 1944,
Nemčija: 15.000 cst letnika 1944,
USA: pri producentih nobenih starih zalog, pač pa imata trgovina in pivovarne še 250.000 cst na zalogi. Producenti so v naprej prodali že 80 odst. letine 1946.
Jugoslavija: ima v Bački še 1.000 cst letnika 1945,
Belgija: vse prodano,
Francija: vse prodano,
Anglija: vse prodano, in so pivovarne krite le do 31. avgusta, novega hmelja pa ne morejo uporabiti pred novim letom.

**Pohitite s prijavi
za hmeljsko razstavo!**

Poročilo

o potovanju v hmeljski okoliš ČSR

Naša delegacija, sestojeca iz hmeljarjev in predstavnikov ljudske oblasti je odpotovala na poset in ogled hmeljišč v ČSR 13. avgusta in se je vrnila 21. avgusta.

Po premostitvi težkoč, ki še vedno vladajo na potovanju, posebno pri prekoračenju raznih državnih mej, smo prispeli 16. avgusta v Žatec, kjer so nas prav pristržno sprejeli bratski češki hmeljarji, med njimi Bohuslav Podolka, predsednik Hmeljarskega društva v Žatcu, Stanislav Majer, poslovodja istega društva, ing. dr. Karel Osvald, vodja Drž. poizkusne postaje za hmelj v Rakovniku, ing. dr. Václav Zázvorka, vodja Gospodarske šole v Žatcu, ing. Josef Kašparek, predsednik Združenja hmeljarjev v Žatcu in Ludvik Ransdorf, vodja Javne oznamkovalnice za hmelj v Žatcu.

Skupno z njimi smo si ogledali hmeljišča, posebno v bivšem češkem okolišu, to je v Podlesju, kakor tudi Zlati potok in ostale hmeljarske kraje. Bili smo tudi na posestvu državne hmeljarske poskusne stanice v Destnicah in si ogledali selekcijske nasade, katere vodi dr. Karel Osvald.

Rezultat ogleda je sledeči: Rastlina je razen manjših izjem povsod obilno rodila, ter je polna lepih dobro izraščanih kobil, tako da se je kvantitativno pričakovala rekordna letina.

Kakor je hmelj nastavljal obilen zarodek, so se zaradi neprikladnega vremena na njem pojavile v manjši meri razne bolezni, ki pa na pridelek ne bi vplivale, če bi ne bil nastopil v hmeljiščih eden največjih škodljivcev hmeljarstva — rdeči pajek. Celoten tamošnji hmeljski okoliš je že napaden po tem škodljivcu in to v takšni meri, da je že večje število nasadov popolnoma uničenih ter jih ne bo kazalo obirati, ker so tudi kobule v celoti napadene, kar se posebno opazi v višjih legah. Nasprotno je pa v nižjih legah s talno mokroto rastlina sicer napadena, toda so z malimi izjemami kobule popolnoma zdrave, tako da bo pridelek prav lep.

Z obiranjem se je v splošnem že pričelo, čeprav še hmelj ni dovolj dozorel. To predčasno obiranje je pa bilo nujno potrebno, prvič zaradi nastopa rdečega pajka, drugič pa zaradi pomanjkanja obiralcev. Kakor kaže, bo obiranje trajalo približno tri tedne. Odvisno je sedaj od vremena ali se bo celotno stanje nasadov poslabšalo, ali pa ostalo kot ob času pregleda.

Pred nastopom škodljivcev in bolezni je bil s strani trgovine pridelek ocenjen na 120.000 cst, to je na 60.000 metrskih stotov, sedaj se pa ceni na 40.000 metrskih stotov. Ta številka se ne bo zvišala, prej verjetno, da se bo znižala. Od navedene količine bo pa približno ena tretjina pridelka prav dobrega, druga tretjina dobrega, tretjina pa slabega hmelja.

Po vsem tem sodeč ne bo gladkozelenega blaga v izobilju in lahko pričakujemo, da se bo dalo lepo gladkozeleno žlahtno blago sorazmerno dobro vnovčiti.

Kako se bodo cene v splošnem razvijale, je danes še težko prerokovati, ker se kupčija še ni razvila. Češki hmeljarji stremijo za tem, da ostanejo cene vsaj na lanski višini.

Jošt Martin

Svetovna hmeljska letina in proizvodnja piva

	1938	1945
Evropski kontinent:	585.200 cst	208.000 cst
Svetovna letina:	1192.800 cst	1041.000 ha

Leta 1938 je znašala letina žlahtnega hmelja polovico, 1945. leta pa le petino svetovne letine. Pridelek žlahtnega hmelja je znašal lani 377.200 cst manj, svetovni pridelek pa le 151.800 cst manj kot pred vojno.

Letošnji pridelek žlahtnega hmelja ceni trgovina na 216.000 cst, svetovni pridelek pa na 891.000 cst, katerega pretežno večino 450—500.000cst bo dala USA.

Za leto 1946 se računa, da bo potreboval evropski kontinent za proizvodnjo 65 milijonov hl piva 260.000 cst hmelja. Cenjeni pridelek žlahtnega hmelja je torej za 44.000 cst nižji od potrebe. V USA in ostalih ameriških državah se je dvignila proizvodnja piva in se ceni za leto 1946 na 120 milijonov hl s potrebo po 520.000 cst. Če vzamemo še Veliko Britanijo se ceni vsa svetovna poraba hmelja v letu 1946. na 1,150.000 cst.

Če primerjamo cenitev letošnje svetovne hmeljske letine in svetovne potrebe, vidimo primanjkljaj 259.000 cst. Zaloge hmelja iz prejšnjih let, predvsem ameriške, pa povsem krijejo ta primanjkljaj.

Vse to kaže, da letos s kakšnim pomanjkanjem hmelja in s tem v zvezi z visokimi svetovnimi cenami hmelja ne moremo računati. Potreba in povpraševanje po kvalitetnem blagu pa bosta tudi vnaprej obstojali, ker ga bo iskala vedno bolj cvetoča pivovarska industrija iz konkurenčnih ozirov kot nepogrešljivo začimbo za slabše hmeljsko blago. Časi vojnih utesnitev in z njimi zvezanega neupoštevanja kakovosti pijače gredo nevzdržno h kraju in bo pivce vedno glasneje zahteval dobro pijačo za svoj denar. Dobro pivo se pa da variti le s precejšnjim dodatkom kvalitetnega hmelja.

Razvoj hmeljarstva in hmeljskih cen po dveh svetovnih vojnah

Vsaka vojna povzroči močno preusmeritev narodnega gospodarstva ne le neposredno v vojno zapletenih, temveč močno vpliva tudi na razvoj gospodarstva po vojni neposredno neprizadetih držav. Obe svetovni vojni sta hudo prizadeli gospodarstvo vsega sveta. Po izključitvi mednarodnih tržišč je bilo v obeh svetovnih vojnah močno prizadeto kmetijstvo, ki je moralo pod silo razmer preusmeriti proizvodnjo v pretežno prehranbene namene in se je zato morala močno omejiti pridelovalna površina raznih industrijskih rastlin. Med temi je bilo v obeh svetovnih vojnah zlasti prizadeto hmeljarstvo, kar je povsem umljivo, saj so zavzela krušna žita velik del posetovne površine pivovarskega ječmena (1,7 milj. ha s 7,500.000 t pridelka) in je tako moralo nastopiti veliko pomanjkanje slada, ki so ga mogli le delno nadoknaditi z nadomestki škroba in koruze, riža, sirka in drugih žitaric.

Po močnem nadpridelku hmelja na znatno povečanih hmeljskih nasadih v prvem desetletju našega stoletja in seveda temu primernim cenam (razen katastrofalno sušnega leta 1908.) se je 1913. leta hmeljarstvo tako uravno-

vesilo, da je kril svetovni pridelek 1,000.000 cst hmelja na 100.000 ha potrebo za 300,000.000 hl piva.

Prva svetovna vojna je izključila s svetovnih tržišč ves žlahtni pridelek hmelja. Mimo tega pa so prehranbene prilike prisilile hmeljarje, da so sami, brez kakršnega koli oblastnega pritiska, omejili nasade. Svetovna hmeljska površina se je znižala od 100.000 na 40.000 ha, za 60 odst. v letu 1918. Po vojni se je svet počasi opomogel in je bilo pričakovati dobre hmeljske konjunktore. Tedaj pa je 1920. leta prepoved točenja alkoholnih pijač nele izključila USA kot potrošnika 70,000.000 hl piva, za kar je šlo 75.000 cst., temveč je postalo ameriško hmeljarstvo s svojimi povprečnimi 250.000 cst. hud tekmeč na svetovnem tržišču. Zelo pičila svetovna hmeljska letina 1923. je prinesla kljub temu visoke cene, ki so napotile mnoge pivovarnarje, da so se krili z ameriškim hmeljem, ki je stal le četrtino cene žlahtnega hmelja. Pri tem pa so uporabniki ameriškega hmelja ponovno spoznali, da pivovarske lastnosti tega blaga znatno ostajajo za lastnostmi žlahtnega hmelja ter so se spet povrnilo k starim dobaviteljem. Nenaden nastop dotlej neznan peronospore pa je vrh tega zagotovil povpraševanje po žlahtnem hmelju in so tako nastala dobra konjunktura leta 1925—1927. Zaradi neprevidne hmeljske politike stare Jugoslavije smo pri nas zlezli v najhujšo krizo delno že v letu 1928., dočim je drugod po svetu pritiskala z vso silo šele 1930. leta. Dobra konjunktura pa je sama po sebi gnala hmeljarstvo v nadprodukcijo. Ukinitvev prohibicije 1932. leta in že prej nastalo znatno krčenje nasadov sta prinesli v letu 1933. spet dobro konjunkturo in so hmeljske cene vse do druge svetovne vojne bile dobre ali vsaj primerne.

Druga svetovna vojna je hudo zadela kontinentalno površino evropskega žlahtnega hmelja, ki se je znižala od 32.000 ha v letu 1938 na 15.000 ha v letu 1945. Anglija ni le ne zmanjšala svojih nasadov, temveč jih je celo povečala, da je mogla kriti lastno potrebo, od 7.500 ha v letu 1938. na 8.100 ha v letu 1945. Prav tako je USA zaradi ugodne konjunktore, ko je odpadel evropski tekmeč, povečala nasade od 12,700 ha v letu 1938 na 16,400 ha v letu 1945. Svetovna površina hmelja se je pa kljub temu med drugo svetovno vojno znižala od 53.000 ha v letu 1938 na 41.000 ha v letu 1945 in je torej do malega enaka oni po prvi svetovni vojni. Pri tem je treba omeniti, da spada Jugoslavija tudi v pogledu zmanjšanja nasadov med najbolj prizadete države, saj je okupator uničil kar 78 odst. hmeljnikov (od 3.600 ha v letu 1938. na 825 ha v letu 1945.), dočim je prevlekla Nemčija skoraj 50 odst., ČSR pa celo 72 odst. svojih nasadov preko vojne.

Konec prihodnjič

RAZNO

Umetna gnojila: superfosfat in apneni dušik ima za druga za svoje člane v zalogi. Nitrofoskal pa dobi v kratkem.

Zadružne knjižice in vreče dobijo le tisti zadružniki, ki se o se b n o oglasijo zanje ali pa oni, ki jih ti s potrdilom Krajevnega ljudskega odbora pooblastijo za dvig knjižic.